

PREŠOVSKÁ GEOGRAFICKÁ ŠKOLA (POLSTOROČIE SAMOSTATNEJ KATEDRY GEOGRAFIE)

René MATLOVIČ¹

Abstract: *The 50th anniversary of the independent department of geography in Prešov is very good opportunity to reflect the history and the present stay of the geographic education and research activities at the University of Prešov. Thereat we have an ambition to present a brief profile of the Prešov's geographical community with emphasis on its impact on the personal development of geographers.*

Key words: *department of geography, Prešov geographical school, geographical education, geographical research, Prešov, University of Prešov, semi-centennial anniversary of the department.*

ÚVOD

V nedávno publikovanej štúdii (Matlovič, Michaeli 2009) sme poukázali na bohaté tradície geografickej edukácie na vysokoškolskej úrovni v Prešove a podrobne zdokumentovali jednotlivé aktivity prešovskej geografickej školy v r. 1949 – 2009. Počiatky jej tradície siahajú k prednáškam z geografie na evanjelickom kolégiu, ktoré od r. 1667 zabezpečoval Michal Pancratius (Matlovič 1997). Inštitucionálna báza modernej geografie sa na východnom Slovensku začala budovať v r. 1949 a mala podobu ústavu geografie na košickej pobočke Pedagogickej fakulty Slovenskej univerzity v Bratislave. V r. 1952 sa celé pracovisko presťahovalo do Prešova. Ústav geografie bol v tom čase súčasťou katedry prírodných vied, ktorá združovala i ústavy botaniky, zoológie, chémie a geológie. V r. 1961 sa z tejto katedry vyčlenila samostatná katedra geografie, čím sa vytvorili lepšie podmienky na autonómny rozvoj vedného odboru a prešovskej geografickej školy (Šišák 1969, Novodomec 1989, Harčár-Matlovič 1995, Matlovič 1998). V r. 2011 si teda pripomíname 50. výročie vzniku samostatnej katedry geografie. V tejto súvislosti si pripomenieme niektoré najdôležitejšie momenty jej histórie a zmapujeme aktuálny stav prešovskej geografickej školy.

INŠTITUCIONÁLNY VÝVOJ A PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

Katedra v priebehu tejto polstoročnice dvakrát zmenila svoj názov. V r. 1996 sa premenovala na katedru geografie a geoekológie. V r. 2004 sa názov opäť zmenil, a to na katedru geografie a regionálneho rozvoja. Menilo sa aj inštitucionálne začlenenie katedry. V čase osamostatnenia bola katedra súčasťou Pedagogického inštitútu v Prešove. V r. 1964 sa Pedagogický inštitút v Prešove pretvoril na pedagogickú fakultu, ktorá sa začlenila do zväzku Univerzity Pavla Jozefa Šafárika so sídlom v Košiciach ako jej štvrtá fakulta. Výučba odboru geografia sa takto dostala na univerzitnú pôdu, čím sa zvýšila i prestíž pracoviska a jeho absolventov. Prešovská geografia je teda druhým najstarším

1 **Prof. RNDr. René Matlovič, PhD.,** Katedra geografie a regionálneho rozvoja, Fakulta humanitných a prírodných vied, Prešovská univerzita, ul. 17. novembra 1, 081 16 Prešov, e-mail matlren@unipo.sk.

univerzitným geografickým pracoviskom po bratislavských katedrách na Univerzite Komenského. V r. 1997 bola katedra začlenená na Prešovskú univerzitu a jej Fakultu humanitných a prírodných vied. Je jediným geografickým pracoviskom na Slovensku, ktoré pôsobí na hybridnej fakulte, čo najlepšie zodpovedá pozície geografie v systéme vied.

Počas polstoročnice katedry sa na jej čele vystriedalo 7 vedúcich katedry: Ján Karniš (1961 – 1970), Ján Šišák (1971 – 1981), Martin Mihály (1981 – 1986), Rudolf Novodomec (1986 – 1994), Ján Harčár (1994 – 1997), Eva Michaeli (1997 – 2010) a Radoslav Klamár (od r. 2011). Najdlhšie vo funkcii vedúceho katedry pôsobila Eva Michaeli (13 a pol roka), avšak ak zohľadníme aj obdobie fungovania ústavu, potom najdlhšie slúžiacim vedúcim katedry v jej doterajšej histórii bol Ján Karniš (19 rokov). Nasledujú Ján Šišák (10 rokov) a Rudolf Novodomec (8 rokov).

Počas polstoročnej existencie katedry na nej pôsobilo celkove 44 tvorivých pracovníkov (tab. 2). Pri osamostatnení v r. 1961 tvorili katedru len 4 tvoriví pracovníci (Jozef Danko, Ján Karniš, Martin Mihály, Ľudmila Štecová). Z nich len Ján Karniš sa stal práve v r. 1961 čerstvým nositeľom vedeckej hodnosti kandidát vied (CSc.) (tab. č. 1). Po polstoročí má katedra 1 emeritného profesora (Ján Harčár), 16 tvorivých pracovníkov – z toho 4 profesorov (Robert Ištók, René Matlovič, Eva Michaeli, Jozef Vilček), 2 docentov (Jaroslav Hofierka, Radoslav Klamár) a 10 odborných asistentov a vedeckých pracovníkov s PhD. Tvorivý potenciál katedry posilňuje 19 interných doktorandov (tab. č. 3).

Tabuľka č. 1: *Vývoj počtu tvorivých pracovníkov katedry podľa kvalifikačných kategórií v r. 1949 – 2011*

Rok	profesori	docenti	odborní asistenti a vedeckí pracovníci s PhD.	tvoriví pracovníci bez PhD.	Interní doktorandi
1949	0	0	0	1	0
1958	0	0	0	4	0
1961	0	0	1	3	0
1964	0	2	0	6	0
1970	0	3	1	5	0
1975	0	3	1	5	0
1981	1	3	2	6	0
1984	1	5	2	4	0
1989	0	3	2	6	0
1995	1	4	0	7	0
2000	2	2	4	4	2
2009	4	2	7	1	8
2011	4	2	10	0	19

Z tabuľky č. 2 vyplýva, že počas 50 rokov je služobne najdlhšie pôsobiacom tvorivým pracovníkom na katedre Eva Michaeli (45 rokov). K pracovníkom dlho služobne spätým s prešovskou katedrou geografie (a jej inštitucionálnym predchodcom ústavom) sa zaraďujú aj Martin Mihály (37 rokov), Ľudmila Štecová (33 rokov), Rudolf Novodomec a Matej Papík (31 rokov), Robert Ištók (30 rokov), Ján Košťálik (29 rokov), Viktória Kandráčová (26 rokov), Ján Harčár (25 rokov + 6 rokov ako profesor emeritus), Zdenko Hochmuth a Alena Madziková (25 rokov), Ján Šišák (23 rokov), René Matlovič (21 rokov) a Ján Karniš (20 rokov).

Tabuľka: č. 2: Zoznam výskumných pracovníkov a učiteľov pôsobiacich na katedre
v r. 1949 – 2011

	Pôsobenie na katedre	Prof.	DrSc.	Doc.	CSc./ PhD.	RNDr./ PaedDr	Mgr./ Ing.
Čech Vladimír	2003-				2004	2006	2000
Čuka Peter	2008-2010			2006	1998	1989	1989
Čurný Ján	1963-1965						X
Danko Jozef	1961-1963						X
Drdoš Ján	1998-2005	1994	1981	1993	1967	1967	1958
Dzurovčin Ladislav	1997-2003				1991	1984	1982
Fogaš Anton	2011-				2010		1992
Gašpar Gregor	1962-1967						1956
Harčár Ján	1967-1978, 1991-2005	1999		1994	1976	1968	1958
Hochmuth Zdenko	1974-1999			1989	1984	1975	1974
Hofierka Jaroslav	2001-			2004	1998		1992
Hrinda Ján	1978-1984			1974	1971	1969	1960
Ištók Robert	1981-	2008		2001	1997	1983	1981
Ivanová Monika	2006-				2007	2006	2003
Kancír Ján	1984-2003			2002	1998	1985	1980
Kandráčová Viktória	1979-2005					1981	1978
Kaňuk Ján	2009-				2009	2008	2006
Karniš Ján	1952-1972			1962	1961	1952	1950
Klamár Radoslav	2001 -			2010	2005	2001	1998
Košťálik Ján	1966-1995	1993	1992	1966	1961	1966	1953
Krenický Sergej	1962-1965						X
Lehotský Karol	1963-1964						X
Leššová Oľga	1978-1982					1981	1978
Lukáčová Alena	2007-				2007	2006	2004
Madziková Alena	1986-				2003	1986	1986
Matlovič René	1990-	2007		2000	1997	1990	1990
Matlovičová Kvetoslava	2008-				2008	2007	1994
Mihalčín Juraj	1981-1984						X
Mihály Martin	1954-1991			1977	1972	1968	1952
Michaeli Eva	1966 -	2002		1992	1979	1975	1965
Mintálová Tatiana	2004 -2008				2006	2006	2001
Mitriková Jana	2005-				2007	2006	2002
Nižnanský Branislav	1988-2001				1998	1983	1980
Novodomec Rudolf	1967-1998			1982	1977	1975	1965
Olejár František	1987-1987			1974	1964	1968	X
Papík Matej	1951-1959, 1963-1986			1960		1968	1946
Popjaková Dagmar	1992-2001				2001	1987	1987
Rosič Martin	2005-				2009	2001	1998
Sabol Anton	1967-1968						1958
Šišák Ján	1963-1986	1981		1973	1969	1971	1961
Štecová Ľudmila	1958-1991					1981	1958
Vilček Jozef	2005-	2005		2003	1998		1981
Zverková Martina	1998-				2007		1996
Zlacká Adriana	2003 -2005						1998

X – nezistené

ŠKOLIACE PRACOVISKO A FORMOVANIE PREŠOVSKÉJ GEOGRAFICKEJ ŠKOLY

Príchodom prof. Jána Drdoša na prešovskú katedru v r. 1998 sa vytvorili základné predpoklady na sformovanie školiaceho pracoviska. Jeho vznik sa stal nevyhnutnou podmienkou etablovania sa samostatnej prešovskej geografickej školy. Od r. 1999 katedra získala akreditáciu realizovať doktorandské štúdium v odbore 13-01-9 fyzická geografia a geokológia. Právo bolo katedre priznané Ministerstvom školstva SR na základe vyjadrenia Akreditačnej komisie vlády SR. Hlavným garantom štúdia bol prof. RNDr. Ján Drdoš, DrSc., ďalšími garantmi a školiteľmi doktorandov boli prof. RNDr. Ján Harčár, CSc. a prof. RNDr. Eva Michaeli, PhD. V r. 2003 katedra získala právo konať doktorandské štúdium v študijnom programe regionálna geografia a regionálny rozvoj v študijnom odbore 4.1.38 regionálna geografia. V súčasnosti je hlavným garantom štúdia prof. RNDr. René Matlovič, PhD. a spolugarantmi sú prof. RNDr. Robert Ištok, PhD. a doc. Mgr. Jaroslav Hofierka, PhD. Celkove boli v r. 2000 – 2010 úspešne obhájených 20 dizertačných prác. Z toho boli štyri dizertačné práce z odboru 13-01-9 fyzická geografia a geokológia (V. Čech, M. Zverková, P. Chrastina, A. Zlacká-Zverková) a 16 dizertačných prác z odboru 4.1.38 regionálna geografia (T. Mintálová, J. Fertaľová-Mitriková, M. Ivanová, J. Krokusová, A. Sedláková-Lukáčová, S. Lovacká-Csachová, P. Potocký, D. Oremusová, K. Matlovičová, O. Slobodníková, J. Jakubík, E. Valek, J. Kaňuk, Š. Koco, K. Kozáková, J. Nestorová-Dická,).

Tabuľka: č. 3: Zoznam interných doktorandov pôsobiacich na katedre v r. 2000 – 2011

	Pôsobenie na katedre
Angelovič Martin	2009-
Babiak Radomír	2009-
Bucher Slavomír	2008-
Čech Vladimír	2000-2003
Čermáková Lenka	2009-
Dolná Zuzana	2007-
Ištoková Miroslava	2010-
Ivanová, rod. Škrabuľáková Monika	2003-2006
Jakabová Zuzana	2009-
Jedlák Martin	2010-
Jenčo Michal	2009-
Kaňuk Ján	2006-2009
Koco Štefan	2006-2009
Kolesárová Jana	2010-
Kozáková Katarína	2005-2008
Krokusová, rod. Francová Juliana	2003-2006
Kunáková Lucia	2008-
Lovacká Stela	2004-2007
Lukáčová, rod. Sedláková Alena	2004-2007
Matlovičová Kvetoslava	2005-2008
Michalko Miloslav	2009-
Mintálová Tatiana	2001-2004

Mitříková, rod. Fertaľová Jana	2002-2005
Némethyová Barbora	2008-
Potocký Peter	2004-2007
Pramuka Martin	2009-
Pustá Beáta	2008-
Sabolová Emília	2009-
Solár Vladimír	2008-
Sovičová Ivana	2010-
Zlacká (Zverková) Adriana	2000-2003
Žolna Matúš	2010-

Počas tohto obdobia bolo na katedre 32 interných doktorandov, z nich 19 na katedre aktuálne pôsobí. Doktorandské štúdium úspešne ukončilo 12 interných doktorandov, z nich viacerí zostali pracovať na katedre (V. Čech, M. Ivanová, J. Kaňuk, A. Lukáčová, K. Matlovičová, J. Mitříková) alebo pôsobia na iných geografických akademických pracoviskách na Slovensku či zahraničí, napr. Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach (S. Lovacká-Csachová, K. Kozáková), Přírodovědecké fakulte Univerzity Palackého v Olomouci (T. Mintálová). P. Potocký pracuje v Oekostrome Produktions GmbH vo Viedni na oddelení rozvoja projektov. Iní sa uplatnili na výskumných ústavoch – napr. Výskumnom ústave pôdoznanectva a ochrany pôdy (Š. Koco). Aj mnohí úspešní absolventi externého doktorandského štúdia pôsobia na iných akademických pracoviskách – na UPJŠ v Košiciach, UKF v Nitre a UMB v Banskej Bystrici (J. Nestorová-Dická, D. Oremusová, O. Slobodníková, J. Jakubík).

Tabuľka č. 4: Úspešní absolventi interného doktorandského štúdia na prešovskej katedre v r. 2004 – 2009

Doktorand	Názov dizertačnej práce	Školiteľ
Čech Vladimír	Fyzickogeografická analýza a regionalizácia krajiny centrálnej časti pohoria Galmus a priľahlej časti Hornádskej kotliny	J. Drdoš
Ivanová Monika	Hodnotenie fyzickogeografickej štruktúry krajiny v zázemí Zemplínskej Šíravy vo vzťahu k regionálnemu rozvoju	E. Michaeli
Kaňuk Ján	Modelovanie distribúcie slnečného žiarenia v urbánnom území pomocou geografického informačného systému na príklade mesta Prešov	J. Hofierka
Koco Štefan	Simulácia výmoľovej erózie prostredníctvom geografických informačných systémov	J. Hofierka
Kozáková Katarína	Geografické aspekty regionálneho rozvoja Prešovského kraja	E. Michaeli
Krokusová Juliana	Environmentálne dôsledky ťažby nerastných surovín a jej sprievodných činností v regióne stredný Spiš	E. Michaeli
Lovacká Stela	Geografické aspekty komunálnej reformy	R. Ištók

Lukáčová, rod. Sedláková Alena	Suburbanizácia a jej dôsledky – komparatívne štúdium vybraných českých a slovenských miest (prípadové štúdium miest Olomouc a Prešov)	R. Matlovič
Matlovičová Kvetoslava	Marketing miesta v regionálnom rozvoji: teoretická báza a empirická aplikácia	R. Ištók
Mintálová Tatiana	Rozvoj rurálneho mikroregiónu na príklade Studenej doliny na Orave	R. Matlovič
Mitříková Jana	Geografické aspekty transformácie maloobchodu a nákupného správania obyvateľov – prípadové štúdie z miest Košice a Prešov	R. Matlovič
Potocký Peter	Inventarizácia potenciálu využitia obnoviteľných zdrojov energie v regiónoch Slovenska	J. Hofierka
Zverková Martina	Antrosoly vo vybraných lokoregiónoch Prešova	E. Michaeli
Zverková, rod. Zlacká Adriana	Geoekologická optimalizácia priestorovej štruktúry využívania zeme z aspektu procesov prebiehajúcich v krajine	E. Michaeli

OSOBNOSTI PREŠOVSKÉJ GEOGRAFICKEJ ŠKOLY

Počas existencie katedry na nej pôsobili a pôsobia mnohé osobnosti. Najvýznamnejšiu kategóriu tvoria profesori, ktorých si stručne priblížime v chronologickom poradí. K uvedeným profesorom môžeme zaradiť doc. Hofierku ako školiteľa, ktorý už má vychovaných úspešných doktorandov. Ešte predtým však spomenieme osobnosť zakladateľa a prvého vedúceho katedry **Jána Karniša** (1926 – 1985), rodáka z Ražnian (okres Sabinov). Bol odchovancom bratislavskej geografickej školy (študoval u prof. Lukniša). Na katedre pôsobil od r. 1952 až do svojho núteného odchodu z politických dôvodov. Venoval sa fyzickej geografii a pedológii. Počas svojho pôsobenia na katedre autorsky a spoluautorsky pripravil monografie *Prehľad geomorfologických pomerov východného Slovenska* (1970, spolu s J. Kvitkovičom) a *Peniny – fyzickogeografická charakteristika* (1970, s kolektívom autorov) a vysokoškolskú učebnicu *Obecný fyzický zemepis* (1962, spolu s R. Kupkom a L. Gutwirthom). Doc. Karniš bol v r. 1952 – 1970 vedúcim ústavu a neskôr katedry. Zaslúžil sa o postupné vybudovanie pracoviska a posilnenie výskumnej základne v podobe Kabinetu pre výskum prírodného prostredia, založeného pri katedre v r. 1966. Počas jeho pôsobenia vznikla aj Východoslovenská pobočka Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV a založil aj edíciu Geografické práce. Bol iniciátorom zahraničnej spolupráce katedry a výmeny publikácií, ktorá trvá až do súčasnosti. V r. 1964 – 1965 bol prodekanom a v r. 1965 – 1969 dekanom fakulty.

Na katedre pôsobilo počas polstoročnice 8 profesorov. Zaujímavosťou je, že prví štyria profesori sa volali Jánovia a prví dvaja profesori pochádzali z obce Hrnčiariska Ves (okres Poltár), ktorú tvoria časti Veľká Suchá, Pondelok a Maštinec. Z Veľkej Suchej pochádzal prvý profesor **Ján Šišák** (1928 – 1986), odchovanec prof. Krejčího a olomouckej geografickej školy. Pôvodne začínal ako vojenský letec. Za univerzitného profesora bol vymenovaný v r. 1981. Zaoberal sa ekonomickou a regionálnou geografiou. Publikácie bol pomerne aktívny. Vydal niekoľko monografií – napr. *Geografia Rožňavskej kotliny a jej horskej obruby* (1970), *Vodné zdroje Rožňavského okresu a možnosti ich využitia* (1974), *Vývoj a súčasný stav dopravy v Gemeri* (1977), *Geografia magnezitového priemyslu Slovenska* (1978). Bol vedúcim katedry v citlivom normalizačnom období 70. ro-

kov 20. storočia (1971-1981) a zastával aj funkciu prodekana fakulty (1972 – 1985). Druhým profesorom bol rodák z Pondelky **Ján Košťálik** (*1929), ktorý je v súčasnosti emeritným profesorom na Univerzite P.J. Šafárika v Košiciach.. Je odchovancom bratislavskej geografickej školy, študoval u prof. Lukniša. Za univerzitného profesora bol vymenovaný v r. 1993 po úspešnej inaugurácii na Univerzite Palackého v Olomouci. Zaoberá sa kvartérnou geológiou a geomorfológiou. Počas pôsobenia na prešovskej katedre vydal monografie *Charakteristika a stratigrafia fosílnych pôd a spraší Nitrianskej pahorkatiny* (1974) a *Krajina okresu Stará Ľubovňa* (1984). Bol tiež akademickým funkcionárom – v r. 1969-1970 bol prodekanom a v r. 1990 – 1991 dekanom fakulty. Tretím profesorom na katedre bol **Ján Drdoš** (1934 – 2009), rodák z Vígľaša (okres Zvolen). Jeho pôsobenie na katedre (1998 – 2005) bolo síce relatívne krátke, ale mimoriadne prínosné. Patril medzi popredné osobnosti fyzickej geografie a krajinnej ekológie nielen na Slovensku, ale v širšom medzinárodnom kontexte. Bol odchovancom bratislavskej geografickej školy. Za univerzitného profesora v odbore ekológia krajiny bol vymenovaný v r. 2004 na základe konania na Technickej univerzite vo Zvolene. Pôsobenie na prešovskej katedre v podstate završilo jeho plodnú a úspešnú kariéru vedca a pedagóga. Práve vďaka osobnosti prof. Drdoša sa podarilo prešovskému pracovisku získať práva uskutočňovať doktorandské štúdium, habilitácie docentov a vymenúvacie konania profesorov vo vednom odbore 13-01-9 fyzická geografia a geoekológia. Prof. Drdoš sa zaslúžil o inauguráciu Evy Michaeli za profesorku, čím sa zabezpečila garančná kontinuita pracoviska. Pre poslucháčov geografie vydal učebnicu *Geokológia a environmentalistika I.* (1999) a *Geoekológia a environmentalistika II.* (2001, spolu s E. Michaeli). Počas prešovského pôsobenia vchoval 1 doktoranda (V. Čech), bol predsedom 5 habilitačných komisií (P. Michal, A. Gajdoš, J. Oľahel, J. Vilček, J. Hofierka) a 4 inauguračných komisií (E. Michaeli, M. Huba, J. Oľahel, J. Vilček). Štvrtým profesorom sa stal **Ján Harčár** (*1933), rodák zo Záborského (okres Prešov). Je odchovancom bratislavskej geologickej školy (študoval u dr. J. Bystrického a prof. Šajgalíka). Zaoberá sa geomorfológiou a kvartérnou geológiou. Za univerzitného profesora v odbore banská geológia a geologický prieskum bol vymenovaný v r. 1999 po úspešnej inaugurácii na Technickej univerzite v Košiciach. Pôsobenie prof. Harčára na prešovskej katedre je rozdelené do dvoch období (1967-1978) a (1991-2005). Aj po odchode do dôchodku je aktívny a pôsobí ako profesor emeritus do súčasnosti. Je autorom monografie *Šarišská vrchovina. Fyzickogeografická charakteristika.* (1972). V neskoršom období prof. Harčár vydal monografiu *Reliéf Nízkych Beskýd – časť A. Povodie Tople, časť B. Povodie Ondavy* (1995). Prof. Harčár má veľké zásluhy na vybudovaní doktorandského školiaceho pracoviska z fyzickej geografie a geoekológie ako jeho spolugarant. V r. 1994 – 1997 pôsobil ako vedúci katedry a v r. 1995 – 2002 bol členom pracovnej skupiny pre geografiu Akreditačnej komisie – poradného orgánu vlády SR. Piatou profesorkou katedry je **Eva Michaeli** (*1943), rodáčka z Margecian. Venuje sa komplexnej fyzickej geografii, krajinnej ekológii a regionálnej geografii. Je odchovankyňou bratislavskej geografickej školy, kde študovala a aspirantúru absolvovala u prof. Lukniša. Za univerzitnú profesorku v odbore fyzická geografia a geoekológia bola vymenovaná v r. 2002 po úspešnej inaugurácii na Prešovskej univerzite. Na prešovskej katedre pôsobí od r. 1966, čiže strávila tu prakticky celú svoju doterajšiu profesionálnu kariéru. Je autorkou monografie *Georeliéf Hornádskej kotliny* (2001), spoluautorkou monografií *Trasy za poznaním Slovenska* (1998, spolu s V. Kandráčovou

a R. Matlovičom), *Lubotice – geografická monografia obce* (1998, spolu s V. Kandráčovou). Je mimoriadne činorodou autorkou a spoluautorkou učebníc a učebných textov pre študentov – napr. *Regionálna geografia Slovenskej republiky I.* (1999), *Geografia verejnej správy* (1999, spolu s R. Ištokom a R. Matlovičom), *Geoekológia a environmentalistika II.* (2001, spolu s J. Drdošom), *Základy geografie pre poľnohospodárov a manažérov* (2005, spolu s A. Dušecinovou a R. Matlovičom), *Nerastné bohatstvo Slovenskej republiky* (2006), *Regionálny rozvoj pre geografov* (2010, spolu s R. Ištokom, R. Matlovičom a kol.). V r. 1997-2010 zastávala funkciu vedúcej katedry, pričom v tomto období došlo k výraznej akcelerácii rozvoja pracoviska. V tomto období bolo vybudované laboratórium geografických informačných systémov, vznikla edícia Folia Geographica a katedra získala právo uskutočňovať doktorandské štúdium, habilitácie docentov a inaugurácie profesorov. Okrem toho pôsobila aj v komunálnej politike ako poslankyňa mestského zastupiteľstva v Prešove. Na univerzite vykonávala funkciu predsedníčky akademického senátu fakulty (1999-2007). Vychovala 8 doktorandov (M. Zverková, A. Zverková, E. Valek, P. Chrastina, D. Oremusová, M. Ivanová, J. Krokusová, K. Kozáková) a bola predsedníčkou 12 habilitačných komisií (P. Čuka, V. Ira, J. Lacika, J. Marenčáková, D. Popjaková, P. Plesník ml., Z. Szczyrba, I. Smolová, J. Dokoupil, L. Jeleček, M. Boltziar, A. Krogmann) a 4 inauguračných komisií (R. Matlovič, V. Lauko, R. Ištok a V. Baar). Šiestym profesorom v poradí je **Jozef Vilček** (*1957), rodák z Bardejova. Je absolventom Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre a bratislavskej pedologickej školy na Univerzite Komenského v Bratislave. Za univerzitného profesora v odbore fyzická geografia a geokológia bol vymenovaný v r. 2005 po úspešnej inaugurácii na Prešovskej univerzite. Venuje sa krajinnej ekológii, pedológii a využitiu pôd. Počas svojho pôsobenia na prešovskej katedre (od r. 2005) vydal ako autor a spoluautor viacero monografií a učebníc – napr. *Environmentálna pedológia* (2005, spolu s O. Hroncom a Z. Bedrnom), *Energetický potenciál poľnohospodárskych pôd – kritérium hodnotenia a využívania krajiny* (2007), *Minimalizačné pôdoochranné technológie* (2010, s kolektívom autorov), *Kvalita zložiek životného prostredia v problémových oblastiach Slovenska* (2010, spolu s O. Hroncom, J. Tomášom a kol.). Od r. 2008 je členom Akreditačnej komisie – poradného orgánu Vlády SR. Pôsobí aj ako vedúci prešovského pracoviska Výskumného ústavu pôdoznectva a ochrany pôdy v Bratislave. Bol predsedom 1 habilitačnej komisie (E. Gömöryová). Siedmym profesorom je **René Matlovič** (*1967), rodák z Prešova. Je odchovancom bratislavskej geografickej školy (študoval u prof. Paulova) a lodžskej humánno-geografickej školy, založenej prof. L. Straszewiczom (študoval u prof. Liszewského). Za univerzitného profesora v odbore geografia bol vymenovaný v r. 2007 po úspešnej inaugurácii na Prešovskej univerzite. Venuje sa humánnej a regionálnej geografii. Na katedre pôsobí od r. 1990. Je autorom a spoluautorom viacerých monografií a vysokoškolských učebníc – napr. *Zakarpatsko* (1995, spolu s A. Dulebom a kol.), *Geografia priestorovej štruktúry mesta Prešov* (1998), *Trasy za poznaním Slovenska* (1998, spolu s V. Kandráčovou a E. Michaeli), *Geografia verejnej správy* (1999, spolu s R. Ištokom a E. Michaeli), *Geografia religii – náčrt problematiky* (2001), *Geografia obyvateľstva Slovenska so zreteľom na rómsku minoritu* (2005), *Regionálny rozvoj pre geografov* (2010, spolu s E. Michaeli, R. Ištokom a kol.). V r. 2000-2007 bol prodekanom fakulty a od r. 2007 je rektorom Prešovskej univerzity (ako prvý geograf v histórii slovenských vysokých škôl). Od r. 2006 je prezidentom Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV

(prvý mimobratislavský prezident od vzniku spoločnosti) a v r. 2007 sa stal členom výboru EUGEO – Association of European Geographical Societies. Aktívne reprezentoval katedru na kongresoch IGU v Glasgowe (2004) a Tunise (2008) a prvom európskom kongrese EUGEO v Amsterdame (2007). Pôsobil ako hosťujúci profesor na Université des Sciences et Technologies de Lille vo Francúzsku a ako profesor na Rzeszowskej univerzite v Poľsku. Vychoval 4 doktorandov (T. Mintálová, J. Mitříková, A. Lukáčová, J. Dická-Nestorová), bol predsedom 2 habilitačných komisií (R. Klamár, P. Pachura) a 1 inauguračnej komisie (V. Ira). V poradí ôsmym profesorom v dejinách katedry sa stal **Robert Ištók** (*1957), rodák z Levoče. Je odchovancom bratislavskej geografickej školy (študoval u prof. Bašovského). Za univerzitného profesora v odbore geografia bol vymenovaný v r. 2008 po úspešnej inaugurácii na Prešovskej univerzite. Venuje sa politickej geografii, geopolitike a regionálnej geografii. Na katedre pôsobí od r. 1981. Je autorom a spoluautorom viacerých monografií a učebníc – napr. *Zakarpatsko* (1995, spolu s A. Dulebom a kol.), *Štát na politickej mape sveta – politickogeografické a geopolitické aspekty* (1997), *Geografia verejnej správy* (1999, spolu s R. Matlovičom a E. Michaeli), *Politická geografia a geopolitika* (2003), *Regionálny rozvoj pre geografov* (2010, spolu s E. Michaeli, R. Matlovičom a kol.), *Politická geografia* (2010, spolu s P. Teremom, P. Čajkom a L. Rýsovou). V r. 2007 – 2009 pôsobil ako prodekan fakulty. Pôsobí aj ako profesor na Ostravskej univerzite v Česku. Vychoval 3 doktorandov (S. Lovacká-Csachová, K. Matlovičová, O. Slobodníková). **Jaroslav Hofierka** (*1969), rodák z Bardejova, je odchovancom bratislavskej geografickej a kartografickej školy (študoval u prof. Krcha). Absolvoval dlhodobé stáže na University of Hertfordshire vo Veľkej Británii a North Carolina University v USA. Venuje sa geoinformatike, geopriestorovým technológiám a modelovaniu, geografickým informačným systémom a kartografii. Na katedre pôsobí od r. 2001. Je autorom monografie *Kultúrna krajina na Slovensku* (2008) a spoluautorom vysokoškolskej učebnice *Regionálny rozvoj pre geografov* (2010, spolu s E. Michaeli, R. Matlovičom a kol.). Vychoval 4 doktorandov (P. Potocký, J. Jakubík, Š. Koco, J. Kaňuk).

HABILITÁCIE DOCENTOV A INAUGURÁCIE PROFESOROV

Snaha o etablovanie plnohodnotnej prešovskej geografickej školy bola korunovaná úspechom v r. 2000, keď minister školstva priznal Prešovskej univerzite právo uskutočňovať habilitačné konania a konania na vymenúvanie profesorov v odbore 13-01-9 fyzická geografia a geoeológia. V r. 2001 – 2005 sa pod vedením predsedov komisií prof. RNDr. Jána Drdoša, DrSc. a prof. RNDr. Evy Michaeli, PhD. uskutočnili 4 inauguračné konania (E. Michaeli, J. Vilček, M. Huba, J. Oťahel') a 5 habilitačných konaní (A. Gajdoš, P. Michal, J. Vilček, J. Oťahel', J. Hofierka).

V r. 2005 bolo prešovskému pracovisku priznané právo konať habilitácie a vymenúvacie konania za profesorov v odbore 4.1.35 geografia ako vôbec prvému na Slovensku. V období r. 2005-2010 sa pod vedením predsedov komisií prof. RNDr. Evy Michaeli, PhD., prof. RNDr. René Matloviča, PhD. a prof. Ing. Jozefa Vilčeka, PhD. uskutočnilo 5 vymenúvacích konaní za profesorov (R. Matlovič, R. Ištók, V. Lauko, V. Baar, V. Ira) a 15 habilitačných konaní (P. Čuka, J. Marenčáková, Z. Szczyrba, V. Ira, J. Lacika, J. Dokoupil, D. Popjaková, A. Krogman, M. Boltžiar, L. Jeľček, I. Smolová, P. Plesník ml., E. Gömöryová, R. Klamár, P. Pachura). V r. 2011 je začaté jedno habilitačné konanie

(D. Gurňák) a jedno vymenúvacie konanie za profesora (L. Tolmáči).

Tabuľka č. 4: *Habilitačné konania na prešovskom pracovisku v r. 2002 – 2010*

Priezvisko a meno	Pracovisko	Dátum obhajoby	Odbor
Gajdoš Alfonz	UMB B.Bystrica	13.11. 2002	FGaG
Michal Pavel	UMB B.Bystrica	13.11. 2002	FGaG
Vilček Jozef	VÚPOP Bratislava	02.04.2003	FGaG
Oňahel' Ján	GÚ SAV Bratislava	29.05.2003	FGaG
Hofierka Jaroslav	PU Prešov	31.03.2004	FGaG
Čuka Peter	UMB B.Bystrica	15.06.2006	Geografia
Marenčáková Jana	UK Bratislava	21.06.2006	Geografia
Ira Vladimír	GÚ SAV Bratislava	13.03.2007	Geografia
Lacika Ján	GÚ SAV Bratislava	13.03.2007	Geografia
Szczyrba Zdeněk	UP Olomouc	13.03.2007	Geografia
Popjaková Dagmar	UK Bratislava	25.06.2007	Geografia
Bolťiziar Martin	UKF Nitra	12.03.2008	Geografia
Krogmann Alfred	UKF Nitra	12.03.2008	Geografia
Dokoupil Jaroslav	ZČU Plzeň	13.03.2008	Geografia
Jeleček Leoš	KU Praha	04.11.2008	Geografia
Smolová Irena	UP Olomouc	04.11.2008	Geografia
Plesník Pavol ml.	EU Bratislava	04.03.2009	Geografia
Gömöryová Erika	TU Zvolen	10.05.2010	Geografia
Klamár Radoslav	PU Prešov	20.05.2010	Geografia
Pachura Piotr	TU Częstochowa	28.09.2010	Geografia

Tabuľka č. 5: *Inauguračné konania na prešovskom pracovisku v r. 2001 – 2010*

Priezvisko a meno	Pracovisko	Dátum prednášky	Odbor
Michaeli Eva	PU Prešov	23.11.2001	FGaG
Vilček Jozef	VÚPOP Prešov	19.04.2005	FGaG
Huba Mikuláš	GÚ SAV Bratislava	07.06.2005	FGaG
Oňahel' Ján	GÚ SAV Bratislava	07.06.2005	FGaG
Matlovič René	PU Prešov	30.10.2006	Geografia
Lauko Viliam	UK Bratislava	14.03.2007	Geografia
Ištok Robert	PU Prešov	04.12.2007	Geografia
Baar Vladimír	OU Ostrava	29.04.2008	Geografia
Ira Vladimír	GÚ SAV Bratislava	29.05.2009	Geografia

Z tabuľkového prehľadu vyplýva široká teritoriálna pôsobnosť prešovského pracoviska. Úspešnú habilitáciu a vymenúvacie konania tu absolvovali uchádzači nielen zo Slovenska, ale aj z Českej republiky a Poľska. Vynikajúcu reputáciu prešovskej katedry potvrdzuje aj fakt, že medzi habilitantmi a inaugurantmi boli pracovníci SAV v Bratislave ako aj mnohých univerzít vrátane Univerzity Komenského v Bratislave a Karlovej univerzity v Prahe.

VEDECKO-VÝSKUMNÉ A EXPERTÍZNE AKTIVITY

Výskumná činnosť už tradične patrí medzi silné stránky prešovského geografického pracoviska. Po vzniku pracoviska sa prioritne riešili problémy vzdelávania, ale napriek tomu je možné poukázať na osobné iniciatívy niektorých zamestnancov v tejto oblasti. V období 50. a v 1. pol. 60. rokov bola týmto spôsobom skúmaná pôdna problematika vybraných území východného Slovenska (J. Karniš), problematika dochádzky do práce a hospodárskeho rozvoja zaostalých regiónov (M. Mihály) a problematika teórie vyučovania zemepis (M. Papík).

Významným impulzom pre intenzifikáciu výskumných aktivít bol vznik Kabinetu pre výskum prírodného prostredia (neskôr Kabinet pre výskum krajiny) v r. 1966. Už nasledujúci rok sa pracovníci prešovskej katedry a kabinetu zapojili do riešenia štátnej výskumnej úlohy *Geografická regionalizácia ČSSR*, ktorú koordinoval Geografický ústav SAV v Bratislave. V rámci tohto projektu prešovské pracovisko riešilo fyzickogeografickú problematiku Pienin. Okrem rýdzo akademického charakteru mal tento projekt aj aplikačné vyústenie v rámci procesu konštituovania Pieninského národného parku (Matlovič-Michaeli 2009).

V 70. rokoch 20. stor. bolo prešovské pracovisko zapojené do riešenia dvoch štátnych úloh koordinovaných Geografickým ústavom SAV v Bratislave. Boli to *Geomorfologická analýza flyšových území východného Slovenska* (mapovanie georeliéfu bolo vykonané vo flyšových geomorfologických celkoch regiónu východného Slovenska na ploche okolo 3650 km²) a *Krajina ako teritoriálny systém a jej potenciál*. Čiastkové projekty vyplývajúce z uvedených úloh boli zamerané na problematiku fyzickogeografickej analýzy a syntézy flyšových území východného Slovenska a na geografiu okresu Prešov. V r. 1978 začali pracovníci Kabinetu pre výskum krajiny pojatý participovať na riešení výskumných projektov v rámci programu Interkozmos so zameraním na štúdium morfoštruktúr a recentných tektonických pohybov s využitím kozmických informácií vo viacerých geomorfologických celkoch východného Slovenska. Tradične sa na katedre pestovala problematika teórie vyučovania geografie, pričom dôraz sa kládol na vplyvy výchovno-vzdelávacieho obsahu a metód na formovanie osobnosti žiaka základnej školy (Matlovič – Michaeli 2009).

Osemdesiate roky boli v znamení posunu vo vedecko-výskumnom zameraní katedry. Popri dovtedy prevládajúcom fyzickogeografickom, najmä geomorfologickom, výskume sa už výraznejšie začína presadzovať aj humánnogeografický výskum. Pokračovali snahy v oblasti didaktického výskumu. K hlavným štátnym výskumným úlohám sa zaradili *Štruktúra krajín vybraných flyšových území východného Slovenska a možnosti jej hospodárskeho využitia* a *Evalvácia krajinných prvkov a ich funkčnosť v životnom prostredí - modelové územie okresu Vranov nad Topľou*. Bádateľské aktivity vo väčšej miere zohľadňovali potrebu riešenia otázok tvorby a ochrany životného prostredia (napr. expertíza funkčného využitia krajiny na území zamýšľanej výstavby jadrovej elektrárne v Kecerovciach). Prešovská škola sa stala známa aj zásluhou komplexných geografických štúdií viacerých rurálnych mikroregiónov (Medzany, Šarišské Michaľany, Drienovská Nová Ves, Lubotice), najmä zásluhou E. Michaeli a V. Kandráčovej. Didaktický výskum sa orientoval na problematiku zefektívnenia foriem, metód a prostriedkov vo vyučovaní základných poznatkov o Zemi a vesmíre.

V deväťdesiatych rokoch došlo k principiálnym zmenám organizácie vedecko-výskumnej činnosti. Finančné prostriedky na výskum sa začali poskytovať súťažným spôsobom v rámci viacerých grantových schém. Potešiteľné je, že prešovská katedra sa v konkurencii ostatných pracovísk nestratila a darilo sa jej ziskávať granty. Išlo o projekty *Geomorfologické procesy, ich prejav v reliéfe vybraných geomorfologických štruktúr Západných Karpát a ich kartografická interpretácia*, *Štúdium geografickej štruktúry vybraných regiónov z aspektu ich racionálnej exploatácie, ochrany a kvality života*, *Transformácia priestorovej štruktúry urbánnej krajiny Prešova ako výsledok celospoločenských zmien v ostatnom decéniu* a *Podiel endogénnych a exogénnych procesov na formovaní reliéfu a morfoštruktúrneho plánu čergovsko - beskydského flyšu*.

S príchodom nového milénia došlo k postupnej diverzifikácii výskumného zamerania pracovníkov katedry ako z hľadiska tematického zamerania, tak aj z hľadiska využívania grantových schém. Novým prvkom bola internacionalizácia výskumu. Ako príklad je možné uviesť vedecko-výskumné aktivity J. Harčára v spolupráci s poľskými archeológmi a geológmi, ktorí skúmali prvých roľníkov a pastierov v Nízkych Beskydách a staroroľnícke osídlenie Nízkych Beskyd. Iný medzinárodný projekt (ved. R. Matlovič) bol zameraný na komparatívne štúdium transformácie intraurbánnych štruktúr a ich percepciu v štyroch postkomunistických mestách (Praha, Bratislava, Olomouc, Prešov). Od r. 2007 sa na katedre riešil projekt 6. rámcového programu Európskej únie *Management and Exploitation of Solar Resource, FP6 - 2005 - TREN-4* (riešiteľ J. Hofierka) Medzinárodnú dimenziu majú aj ďalšie projekty COST (Matlovič, Michaeli 2009). V súčasnosti je katedra zapojená do projektu medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce v rámci programu COST *Semantic enrichment of 3D city models for sustainable urban development* (riešiteľ J. Hofierka). Do riešenia medzinárodných projektov, ktorých nositeľmi sú iné pracoviská, sú zapojení viacerí pracovníci katedry. Ide napríklad o projekt *EAHC for EU Inequalities socioeconomic inequalities in mortality: evidence and policies in the cities of Europe* (riešiteľ M. Rosič), projekt 7. rámcového programu EÚ *Promoting inquiry in Mathematics and Science Education across Europe* (riešiteľka E. Michaeli). V rámci cezhraničnej spolupráce (CBC) Maďarsko-Slovensko 2007 – 2013 je riešený projekt *Učme sa jeden od druhého* (riešitelia A. Madziková, M. Rosič, R. Klamár, M. Zverková, J. Mitriková) a v rámci cezhraničnej spolupráce Poľsko-Slovensko 2007 – 2013 (mikroprojekty) projekt *Spoločne za rozvoj regiónov na oboch stranách hranice* (riešitelia K. Matlovičová, R. Matlovič). Ide o výskumno-infraštruktúrne projekty podporované z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. V rámci Visegrad Fund bol v r. 2009 – 2010 riešený projekt v spolupráci s Užhorodskou národnou univerzitou (O. Bokotey), ktorý vyústil do publikácie *Optimization of Nature Monitoring in Protected Areas of the Carpathians* (editor R. Matlovič).

V oblasti fyzickogeografického výskumu pokračovali solídne tradície geomorfologického bádania. Štúdium bolo zamerané na podiel endogénnych a exogénnych procesov na formovaní reliéfu a morfoštruktúrneho plánu dukliansko-bukovského flyšu, analýzu abiokomplexov Beskydského predhoria. V ostatných rokoch sa riešili národné grantové projekty zamerané na potenciál využívania obnoviteľných zdrojov energie na Slovensku, geoeologické hodnotenie zmien kultúrnej krajiny vo vybraných podhorských regiónoch SR, pedogeografické aspekty multifunkčného využívania poľnohospodárskej krajiny, regionálne špecifiká ochrany a využívania pôd v poľnohospodárskej krajine. V oblas-

ti humánnogeografického výskumu je tradične silná orientácia na problematiku miest a vidieckych sídiel, regionálny rozvoj a politicko-geografický výskum. Tematický záber riešených projektov sa však postupne rozširuje aj do iných sfér záujmov geografie ako vednej disciplíny. V ostatných rokoch sa na katedre riešila problematika vývojových tendencií regionálnych komplexov východného Slovenska v období globalizácie a transformácie slovenskej spoločnosti a ich potenciál pre ďalší rozvoj, problematika kvality života ako vhodného rámca komplexnej geografickej interpretácia intraurbánnych štruktúr, problematika transformácie politicko-priestorových systémov a systémov demokracie v kontexte globalizácie, štúdium etnických špecifik rómskeho etnika z demografického a sídelno-sociálneho hľadiska, teoretické východiská a edukačné aplikácie problematiky geopolitiky, globalistiky a medzinárodnej politiky. V súčasnosti je aktuálne riešenie teoreticko-metodologického rámca a aplikácií konceptu miesta v regionálnej geografii a teritoriálnom marketingu, otázky špecifického postavenia regiónu východného Slovenska v kontexte regionálnych disparít na Slovensku a potenciál cestovného ruchu stredného Slovenska v geografických modeloch. Rýchlo rozvíjajúcou sa oblasťou výskumných záujmov katedry je geoinformatika a aplikácia geografických informačných systémov pri riešení konkrétnych problémov – napr. využitie solárnej energie, využitie 3D modelov miest pre ich trvalo udržateľný rozvoj a pod. Na katedre sa naďalej rozvíja aj výskum v oblasti didaktiky geografie. V ostatnom období bola riešená problematika inovácie geografického vzdelávania so zameraním na miestny región v kontexte ďalšieho vzdelávania učiteľov základných a stredných škôl (Matlovič, Michaeli 2009). Výber z riešených projektov podáva tabuľka č. 6. Okrem uvedených projektov sú pracovníci zapojení aj do ďalších projektov, ktorých nositeľmi sú iné partnerské pracoviská (napr. Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy v Bratislave, Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach a pod.). Iným typom aktivít je účasť pracovníkov katedry pri riešení projektov z Operačného programu Vzdelávanie. Príkladom je projekt *Región od A po Z*, riešený v r. 2009 – 2011 v rámci opatrenia Premena tradičnej školy na modernú (riešiteľka A. Madziková).

Tabuľka č. 6: *Riešiteľstvo (spoluriešiteľstvo) vybraných grantových projektov na katedre v ostatných rokoch*

Názov projektu	Vedúci riešiteľ z katedry	Grantová schéma	Obdobie riešenia
Podiel endogénnych a exogénnych procesov na formovanie reliéfu a morfoštruktúrneho plánu dukliansko-bukoveckého flyšu	L. Dzurovčin	VEGA	1999-2001
Podiel endogénnych a exogénnych procesov na formovanie reliéfu a morfoštruktúrneho plánu čergovskobeskydského flyšu – Nízke Beskydy, Čergov	J. Harčár	VEGA	1995-1998
Prví roľníci a pastieri v Karpatoch	J. Harčár	KBN Warszawa	1994-2003
Staroroľnícke skupiny na východnom Slovensku. Kultúrny charakter, transkarpatské kontakty, priestorové usporiadanie	J. Harčár	KBN Warszawa	1995-2005
Sediment and Erosion Control: Evaluation of Cost and Effectiveness	J. Hofierka	North Caroline State University	2001-2002

Management and Exploitation of Solar Resource	J. Hofierka	6. RP EÚ	2007-2009
Understanding pre-industrial structures in rural and mining landscapes	J. Hofierka	COST	2004-2008
Kultúrna krajina na Slovensku – regionalizácia, ochrana a plánovanie	J. Hofierka	APVV	2007-2008
Potenciál využívania obnoviteľných zdrojov energie na území Slovenska	J. Hofierka	VEGA	2006-2008
Modelovanie distribúcie slnečného žiarenia v urbánnych oblastiach a potenciál jeho využitia	J. Hofierka	VEGA	2009-2011
Semantic enrichment of 3D city models for sustainable urban development.	J. Hofierka	ESF-COST	2009-2012
Transformácia politicko-priestorových systémov a systémov demokracie v kontexte globalizácie	R. Ištók	VEGA	2004-2006
Geopolitika, globalistika, medzinárodná politika – teoretické východiská a edukačná interpretácia	R. Ištók	KEGA	2006-2009
Politická geografia	R. Ištók	KEGA	2010
Politická geografia a geopolitika	R. Ištók	VNJV Praha	1999-2003
Slovensko a Poľsko – geopolitické, politologické, historické a humánno-geografické súvislosti	R. Ištók	VEGA	2010-2011
Špecifické postavenie regiónu východné Slovensko v kontexte regionálnych disparít Slovenskej republiky	R. Klamár	VEGA	2008-2010
Inovácia geografického vzdelávania so zameraním na miestny región v kontexte celoživotného vzdelávania učiteľov ZŠ a SŠ	A. Madziková	KEGA	2005-2008
Kvalita života – konceptuálny rámec geografickej interpretácie priestorovej štruktúry mesta	R. Matlovič	VEGA	2006-2008
Transformation of Spatial Intra-Urban Structures and their Reflection in Perception (Comparative Study: Prague, Bratislava, Olomouc and Prešov)	R. Matlovič	RSS Praha	1999-2001
Geografia religii - nová disciplína v systéme edukácie geografov na Slovensku	R. Matlovič	VNJV Praha	1999-2001
Vývojové tendencie regionálnych komplexov východného Slovenska v období globalizácie a transformácie slovenskej spoločnosti a ich potenciál pre ďalší rozvoj	R. Matlovič	VEGA	2003-2005
Koncept miesta v regionálnogeografickej analýze a syntéze a teritoriálnom marketingu - teoreticko-metodologický rámec a aplikácia na vybrané modelové územia	R. Matlovič	VEGA	2009-2011

Koncept miesta v regionálnogeografickej analýze a syntéze a teritoriálnom marketingu: teoreticko-metodologický rámec a aplikácia na vybrané modelové územia	R. Matlovič	VEGA	2009-2011
Transformácia priestorovej štruktúry urbánnej krajiny Prešova ako výsledok celospoločenských zmien v poslednom decéniu	E. Michaeli	VEGA	1997-1999
Transformačné procesy sídelných štruktúr východného Slovenska v ostatnom decéniu	E. Michaeli	VEGA	2000-2002
Analýza abiokomplexov Beskydského predhoria	E. Michaeli / L. Dzurovčin	VEGA	2003-2005
Skúmanie a geoekologické hodnotenie zmien využívania kultúrnej krajiny vybraných podhorských regiónov Slovenskej republiky	E. Michaeli	VEGA	2007-2009
Geografia Slovenskej republiky	E. Michaeli	KEGA	2001-2002
Geografické výskumné metódy a technické postupy pre oblasť výskumu regionálnych disparít a regionálneho rozvoja	E. Michaeli	KEGA	2009-2011
Koncepcia výuky a vypracovanie učebnice "Regionálny rozvoj a regionálna politika pre geografov" pre kľúčovú jednotku nového študijného programu geografia v regionálnom rozvoji	E. Michaeli	KEGA	2004-2007
Geoekologické dimenzie vybraných environmentálnych záťaží v Slovenskej republike	E. Michaeli	VEGA	2010-2011
PRIMAS – Promoting inquiry in Mathematics and Science Education across Europe	E. Michaeli	7. RP EÚ	2010-2013
Pedogeografické aspekty multifunkčného využívania poľnohospodárskej krajiny	J. Vilček	VEGA	2007-2009
Informačný systém o využívaní potenciálu poľnohospodárskej krajiny na podporu regiónov	J. Vilček	APVT	2004-2007
Regionálne špecifiká ochrany a využívania pôd v poľnohospodárskej krajine	J. Vilček	APVV	2007-2009
Potenciál poľnohospodárskych pôd na pestovanie energetických plodín	J. Vilček	VEGA	2010-2011
Systém hodnotenia a využitia kalov a odpadových vôd z čistiarní odpadových vôd v poľnohospodárstve	J. Vilček	APVV SK-BUL	2007-2009

Zdroj: Správy....

Na katedre sa tradične rozvíja aj aplikovaný výskum. V uplynulých rokoch boli riešené viaceré projekty financované z rozličných grantových schém alebo na objednávku

praxe. V r. 1994/95 bol spracovaný MÚSES a záber poľnohospodárskej pôdy ako prílohy k ÚPSÚ obce Drienov a v r. 1996/97 Inventarizačný výskum maloplošných chránených území NPR čergovský Minčol a NPR Sivá Brada (E. Michaeli). V r. 2000 sa pracovníci katedry (E. Michaeli, R. Matlovič) podieľali na spracovaní analytických podkladov a prieskumov (starostlivosť o základné zložky životného prostredia a koncepcia MÚSES, ekologická stabilita a zeleň, demografická analýza a prognóza, urbanistická ekonómia) pre potreby aktualizácie územného plánu sídelného útvaru Prešov. V r. 2002 bol v spolupráci s Komunitnou nadáciou vo Veľkom Šariši riešený projekt obnovy náučného chodníka Šarišský hradný vrch (riešiteľka A. Zlacká). V r. 2002 – 2007 boli niektorí pracovníci (R. Matlovič, E. Michaeli) zapojení do projektu aplikovaného výskumu *Štúdium etnických špecifik rómskeho etnika zo sociálneho, zdravotného, kriminologického a výchovno-vzdelávacieho aspektu*. V r. 2003 – 2005 J. Vilček participoval na projekte v rámci štátneho programu vedy a výskumu *Ekologizácia a ekonomická racionalizácia primárnej rastlinnej produkcie*. V r. 2003 bola spracovaná analýza stavu využívania mapových podkladov o území mesta Humenné (riešitelia J. Hofierka, R. Klamár). V r. 2005 bol pre Mestský úrad v Prešove spracovaný *Program rozvoja bývania v meste Prešov* (riešitelia E. Michaeli, R. Matlovič, A. Lukáčová, J. Mitríková, M. Ivanová). V r. 2009 bola v rámci projektu *Innovation Partnership Center*, financovaného z nórskeho finančného mechanizmu, spracovaná regionálna rozvojová stratégia pre cestovný ruch v Prešovskom samosprávnom kraji (riešitelia P. Čuka, R. Matlovič a E. Michaeli). Katedra spolupracuje s regionálnou rozvojovou agentúrou Tatravia v Starom Smokovci. V r. 2008 spolupráca vyústila do odbornej publikácie *Prešovský kraj – okresy a ich rozvojový potenciál* (riešitelia R. Klamár, R. Matlovič, M. Rosič). V r. 2009 – 2010 sa niektorí pracovníci a doktorandi katedry (R. Klamár, A. Lukáčová, R. Matlovič, M. Rosič, V. Solár) zúčastnili riešenia projektu *Obec ako líder v rozvoji regiónu s podporou Európskeho sociálneho fondu*. Výstupom sa stal manuál strategického riadenia obce.

Pozícia aplikovaného výskumného zamerania katedry sa v najbližšom období výrazne posilní. Prispeje k tomu aj významný pokrok v oblasti infraštruktúrneho vybavenia nových laboratórií (napr. 3D laserový skener, bezpilotná helikoptéra určená na zber terénnych údajov pomocou leteckého laserového skenera a GPS), ktoré sa vybudujú z finančných prostriedkov získaných z OP Výskum a vývoj. Katedra geografie a regionálneho rozvoja je zapojená do projektu *Kompetenčné centrum znalostných technológií pre inovácie produkčných systémov v priemysle a službách*, ktoré sa buduje v spolupráci s Technickou univerzitou v Košiciach a Žilinskou univerzitou.

EDIČNÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

Počiatky edičnej činnosti sa viažu na obdobie konca 50. rokov 20. storočia. Výsledky vedecko-výskumnej aktivity boli publikované v Zborníku Vyššej školy pedagogickej v Prešove z r. 1959 a v Zborníku Pedagogického inštitútu v Prešove a v Košiciach I. a II. z r. 1962 a 1963. Tieto publikácie započali vydávanie vedeckých spisov, ktoré v r. 1966 – 1991 vychádzali pod názvom *"Zborník Pedagogickej fakulty v Prešove UPJŠ v Košiciach"*, pričom geografické príspevky boli uverejnené v rámci série *Prírodné vedy* v číslach 5 z r. 1966, 7 z r. 1968, 8 z r. 1973, 10 z r. 1973, 13 z r. 1976, 16 z r. 1980, 18 z r. 1981, 19 z r. 1982, 20 z r. 1983, 21 z r. 1985, 22 z r. 1987, 23 z r. 1991, 26 z r. 1995 a 28 z r. 1997. V týchto zborníkoch vyšlo celkovo 67 pôvodných vedeckých prác z geografie.

Niektoré príspevky z didaktiky geografie boli publikované aj v rámci série Spoločenské vedy. V r. 1995 vyšli tieto spisy pod názvom *Acta Facultatis Paedagogicae Universitatis Šafarikanae*. Posledné číslo (28. ročník) z r. 1997 už reflektuje inštitucionálne zmeny a vyšlo pod názvom *Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis*. V r. 1998 sa odčlenila samostatná geografická edičná séria v rámci týchto vedeckých spisov, ktorá nesie názov *Folia geographica*. Doposiaľ vyšlo 16 zväzkov. Popri vedeckých spisoch fakulty začala v r. 1970 vychádzať edičná séria "Geografické práce", ktorú vydával Kabinet pre výskum krajiny. Edícia prináša práce monografického charakteru. V r. 1970-1978 v jej rámci vyšlo 6 monografií. Neskôr, po zániku Kabinetu pre výskum krajiny, bolo jej vydávanie prerušené a obnovilo sa v r. 1996, odkedy vyšlo ďalších 8 monografií: *Geomorfologické pomery centrálnej časti Revúckej vrchoviny a prilahlých častí Rimavskej kotliny a Slovenského krasu* (Z. Hochmuth), *Štát na politickej mape sveta – politickogeografické a geopolitické aspekty* (R. Ištók), *Geografia priestorovej štruktúry mesta Prešov* (R. Matlovič), *Transformácia priemyslu v regióne Šariša* (D. Popjaková), *Georeliéf Hornádskej kotliny* (E. Michaeli) a *Strategické plánovanie rozvoja mikroregiónu Ptava* (R. Klamár), *Kultúrna krajina na Slovensku* (J. Hofierka), *Geografické aspekty transformácie maloobchodu a nákupného správania sa na Slovensku (prípadové štúdie z miest Prešov a Košice)* (J. Mitríková). Tieto edičné aktivity prispievajú nielen k prezentácii vedecko-výskumnej aktivity prešovského pracoviska, ale súčasne mu umožňujú získavať cennú zahraničnú literatúru na princípe recipročnej výmeny (Matlovič, Michaeli 2009).

Katedra výrazne participovala aj na vydávaní *Spravodaja Východoslovenskej pobočky Slovenskej geografickej spoločnosti*. Pobočka bola zriadená pri katedre v r. 1959 a prvé číslo spravodaja vyšlo v r. 1961. Celkove v období 1961-1990 vyšlo 29 ročníkov tohto periodika (niektoré združené do dvojčísiel). Okrem periodických publikácií na katedre vznikli viaceré príležitostné zborníky z vedeckých konferencií, skriptá a iné publikácie. Veľký ohlas v slovenskej geografickej komunite mal najmä zborník z teoreticko-metodologického seminára, organizovaného v r. 2005 *Vývoj, súčasný stav a perspektívy slovenskej geografie v 21. storočí* (eds. R. Matlovič a V. Ira). Z ďalších publikácií za významnú považujeme Zborník Urbánne a krajinné štúdie Nr. 3, ktorá vyšla pri príležitosti medzinárodnej konferencie „Urbánný vývoj na rozhraní miléníí“ v roku 2000 pod editorstvom R. Matloviča (Matlovič, Michaeli 2009).

Nové zameranie katedry po r. 1998 v edukačnej oblasti sa prejavilo prípravou viacerých nových monografií, vysokoškolských učebníc a učebných textov. Z mnohých je možné uviesť *Geografia religii – náčrt problematiky* (R. Matlovič), *Regionálna geografia Slovenskej republiky I. časť*, vydané 3 krát 1999, 2006, 2008 (E. Michaeli), *Politická geografia a geopolitika* (R. Ištók), *Geografia obyvateľstva Slovenska so zreteľom na rómsku minoritu* (R. Matlovič), *Geografia verejnej správy* (R. Ištók, R. Matlovič, E. Michaeli), *Geografické informačné systémy a diaľkový prieskum Zeme* (J. Hofierka), *Geoekológia a environmentalistika I.* (J. Drdoš), *Geoekológia a environmentalistika II.* (J. Drdoš, E. Michaeli, T. Hrnčiarová), *Didaktika vlastivedy* (J. Kancír, A. Madziková), *Nerastné bohatstvo Slovenskej republiky* (E. Michaeli), *Geografia pre poľnohospodárov a manažérov* (E. Michaeli, R. Matlovič, E. Dušecínová), *Regionálny rozvoj pre geografov* (E. Michaeli, R. Matlovič, R. Ištók a kol.), *Fyzickogeografická analýza a regionalizácia krajiny centrálnej časti Galmusu a prilahlej časti Hornádskej kotliny*

(V. Čech), *Geoekológia a environmentalistika I.* (V. Čech, J. Drdoš) (Matlovič, Michaeli 2009), *Manažment a oceňovanie prírodných zdrojov 2010* (Hronec, O. a kol., Michaeli, E. spoluautorstvo kapitol: Voda ako prírodný zdroj, Nerastné suroviny ako vyčerpatel'né prírodné zdroje).

MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

Katedra spolupracuje s mnohými geografickými pracoviskami na univerzitách v zahraničí, pričom študenti na uvedených univerzitách môžu absolvovať rozličné stáže. Ide o univerzity v Poľsku (UJ Kraków, UŁ Łódź), Česku (UK Praha, UP Olomouc, OU Ostrava), Veľkej Británii (University of London), Španielsku (Girona), Francúzsku (Université des Sciences et Technologies de Lille, Université Blaise Pascal, Clermont Ferrand), Slovinsku (Maribor, Koper, Ljubljana), Maďarsku (Pécs), Chorvátsku (Zagreb, Zadar), Srbsku (Novi Sad), Rakúsku (Graz). Ďalšie kontakty má katedra s JRS v Ispre v Taliansku a Kentuckou univerzitou v Lexingtone v USA. Veľmi produktívna je účasť pracoviska v sieti GEOREGNET programu CEEPUS, ktorej lídrom je Univerzita v Maribore. Z domácich pracovísk je najintenzívnejšia spolupráca s Geografickým ústavom SAV v Bratislave, Prírodovedeckou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave a ostatnými geografickými pracoviskami. Študenti, doktorandi a pracovníci katedry sa zúčastňujú stáží a výskumných pobytov v zahraničí. K prezentácii pracoviska prispela aj aktívna účasť pracovníkov katedry na vrcholných svetových a kontinentálnych podujatiach – 30. kongrese IGU v Glasgowe v r. 2004 (R. Matlovič), 1. európskom geografickom kongrese EUGEO v Amsterdame v r. 2007 (R. Matlovič, K. Matlovičová), 31. kongrese IGU v Tunise v r. 2008 (R. Matlovič, K. Matlovičová) a na 2. európskom geografickom kongrese EUGEO v Bratislave v r. 2009 (R. Matlovič, K. Matlovičová, J. Hofierka, J. Kaňuk, E. Michaeli, M. Ivanová) (Matlovič, Michaeli 2009).

INÉ RELEVANTNÉ AKTIVITY

Postavenie katedry geografie a regionálneho rozvoja umocňujú aj ďalšie aktivity jej členov. Pri katedre od roku 1959 pracuje Východoslovenská pobočka Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV, ktorá sa zaoberá najmä popularizáciou geografie v radoch učiteľov a študentov a prispieva k skvalitňovaniu edukačných výstupov udržiavaním kontaktov s absolventmi v praxi. Počas svojej existencie zorganizovala jubilejný X. zjazd Československej spoločnosti zemepisnej v r. 1965, 8. zjazd Slovenskej geografickej spoločnosti v r. 1982 a 12. zjazd Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV v r. 1998. Najmä X. zjazd ČSSZ v r. 1965 bol mimoriadne významným podujatím, čo podčiarkla aj prítomnosť mnohých významných predstaviteľov geografickej vedy zo zahraničia. Zúčastnili sa ho okrem iných prof. dr. H. Hubrich z Nemeckej demokratickej republiky, prof. dr. J. Kostrowicki z Poľska, prof. dr. S. Láng z Maďarska, prof. I. M. Majergojz zo ZSSR, prof. S. Massip z Kuby, dr. M. M. Sakamoto z Japonska, prof. dr. W. Sperling a prof. dr. C. Troll z Nemeckej spolkovej republiky a Prof. dr. M. Vasovič z Juhoslávie. V r. 2009 pobočka organizovala medzinárodné vedecké sympóziu *Challenges for the Geography of Religion in the 21st Century* ako pokongresové podujatie EUGEO 2009 v Bratislave.

Pracovníci katedry geografie sa výrazne podieľali na organizátorskej činnosti na úrovni univerzity, fakulty, ako aj mimo nej. Od r. 2007 je rektorom Prešovskej univerzity R. Matlovič, ktorý sa stal prvým geografom na Slovensku, ktorý dosiahol túto najvyššiu

akademickú pozíciu. V minulosti pôsobili vo funkcii dekana fakulty Ján Karniš (1965 – 1969), Ján Košťálik (1990 – 1991), Zdenko Hochmuth (1991 – 1994) a Rudolf Novodomec (1994 – 1997). Pozície prodekanov v rozličných obdobiach zastávali Z. Hochmuth (1990 – 1991, 1994 – 1997), J. Karniš (1964 – 1965), J. Košťálik (1969 – 1970), R. Matlovič (2000–2007), R. Ištók (2007 – 2009), R. Novodomec (1991 – 1994), M. Papík (1964 – 1969) a J. Šišák (1972 – 1984). Predsedom Akademického senátu FHPV PU bol Z. Hochmuth (1997 – 1998) a E. Michaeli (1999 – 2007). Viacerí pracovníci boli členmi ústredných výborov vedeckých spoločností, najmä Slovenskej geografickej spoločnosti. R. Matlovič je prezidentom Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV (od r. 2006) ako prvý mimo-bratislavský geograf od vzniku spoločnosti v r. 1955. Ako vedúci slovenskej delegácie na kongrese EUGEO v r. 2007 v Amsterdame sa zaslúžil o prijatie Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV do EUGEO – asociácie geografických spoločností krajín EÚ a prispel k tomu, že Slovenská geografická spoločnosť organizovala v r. 2009 druhý európsky geografický kongres v Bratislave. Z. Hochmuth bol predsedom Slovenskej speleologickej spoločnosti. Niektorí členovia katedry participovali na riešení problematiky životného prostredia v komunálnych orgánoch. E. Michaeli bola v r. 1990 – 1994 poslankyňou MsZ v Prešove a predsedníčkou Komisie výstavby, dopravy, životného prostredia a územného plánovania pri Mestskom zastupiteľstve v Prešove (Matlovič, Michaeli 2009).

ZÁVER

Katedra geografie a regionálneho rozvoja sa počas polstoročného autonómneho vývoja zaradila medzi popredné vedecko-výskumné a edukačné pracoviská na Slovensku so solídnu medzinárodnou reputáciou. Jej pozícia na hybridnej fakulte humanitno-prírodovedného zamerania zodpovedá pozícii geografii v systéme vied. Fakulta humanitných a prírodných vied sa dlhodobo udržiava v slovenskej špičke, čo potvrdzujú rankingy nezávislej agentúry ARRA. Špecifická pozícia prešovskej geografickej školy v kontexte ostatných geografických pracovísk spočíva najmä v tom, že sa usiluje o formovanie osobitej školy založenej na integrovanej podobe geografie. Ide o snahu hľadať premostenie medzi binarizovanou a idiograficko-nomotetickou podobou geografie. Jednou z možností prekonania uvedenej duality môže byť rozvoj regionálnej geografie vychádzajúcej z kontextuálneho holizmu. Geografia je teda chápaná ako integrálna, transdisciplinárna platforma na jednej strane sa usilujúca o explanáciu (vysvetlenie) procesov štrukturujuúcich priestor a na druhej strane usilujúca o porozumenie podstaty a identity regionálnych jednotiek rozličných taxonomických úrovní v kontexte každodennej ľudskej skúsenosti (Matlovič 2006 a, b, 2007). Toto úsilie je podporované využívaním najnovších geopriestorových technológií. Táto symbióza je zárukou posilnenia konkurencieschopnosti pracoviska.

LITERATÚRA

- HARČÁR, J., MATLOVIČ, R. (1995): Katedra geografie Pedagogickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Prešove. *Geografia*, III., 3, 100-101.
- MATLOVIČ, R. (1997): Prešovské evanjelické kolégium a rozvoj geovedného bádania a edukácie. In: Kónya, P.; Matlovič, R. (eds.): Prešovské evanjelické kolégium, jeho miesto a význam v kultúrnych dejinách strednej Európy. *Acta Collegii Evangelici Prešovensis*, I., BÚ VD ECAV Prešov, 117-127.

- MATLOVIČ, R. (1998): Katedra geografie a geoekológie Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove a jej pozícia v geografickej edukácii a výskume na konci druhého tisícročia. *Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis, Prírodné vedy, XXIX.*, Folia Geographica 1, 13-64.
- MATLOVIČ, R. (2006a): Geografia – hľadanie tmelu (k otázke autonómie a jednoty geografie, jej externej pozície a inštitucionálneho začlenenia so zreteľom na slovenskú situáciu). *Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis, Folia Geographica*, 9, 6-43.
- MATLOVIČ, R. (2006b): K problematike hľadania platformy symbiózy idiografického a nomotetického spôsobu produkcie geografických poznatkov. *Geografická revue*, 2, 25-39.
- MATLOVIČ, R. (2007): Hybridná idiograficko-nomotetická povaha geografie a koncept miesta s dôrazom na humánnu geografiu. *Geografický časopis*, 59, 1, 3-23.
- MATLOVIČ, R. – MICHAELI, E. (2009): Six decades of a academic geographic education and research in Prešov. *Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae Universitatis Prešovensis, Folia Geographica*, 14, 7-21.
- NOVODOMEČ, R. (1989): Činnosť Katedry geografie Pedagogickej fakulty vo zväzku UPJŠ. In Michaeli, E., ed., Zborník referátov z geografického seminára. Pdf UPJŠ Prešov, 1-6.
- Správy o vedecko-výskumnej činnosti katedry geografie a regionálneho rozvoja za roky 2000-2010.
- ŠIŠÁK, J. a kol. (1969): Katedra geografie. In 20 rokov vysokoškolského vzdelávania učiteľov základných škôl na východnom Slovensku, IV., Dekanstvo Pdf UPJŠ Prešov, 45 s.

**PREŠOV GEOGRAPHICAL SCHOOL
(SEMI-CENTENNIAL ANNIVERSARY OF THE DEPARTMENT
OF GEOGRAPHY)**

Summary

Tradition of geographic education at the university level in Prešov has traced as far back to 1667, when the first lectures from geography were introduced at the Evangelic college by Michal Pancratius. In 1918 the Evangelic college lost its character of university and in 1945 the last institute of Prešov college – The college grammar school – was closed, too. However, in the second half of 20th century some new educational institutions were established. They continued in rich traditions of Prešov education and they brought the development of university geographic education and research in eastern Slovakia. In 1949 Faculty of Education of Slovak University in Košice started to continue in their activities, establishing The Institute of Geography. It became the first Slovak academic place situated outside Bratislava. In 1952 the institution moved to Prešov. Year 1961 was an important milestone in institutional development of the department. The Institute of Geography was detached from the Department of Natural Environment, declaring an autonomous Department of geography.

Since 1999 department gained the accreditation for PhD. study in the field of study Physical geography and geocology. It was approved by the Ministry of Education on

the basis of Slovak Accreditation commission references. Prof. RNDr. Ján Drdoš, DrSc. became the main guarantee of study program, the other guarantees and tutors were prof. RNDr. Ján Harčár, CSc. and prof. RNDr. Eva Michaeli, PhD., who is also a member of PhD. study commission in the field of study physical geography and geoecology. Totally there were 4 dissertation theses from the field of study physical geography and geoecology accomplished in 2004-2009 (V. Čech, M. Zverková, P. Chrastina, A. Zverková). In 2000 the department was allowed to realize habilitation and nomination procedures of full professors in the field of study physical geography and geoecology. In the period 2001-2005, under the guidance of commissions led by prof. RNDr. Ján Drdoš, DrSc., there were 4 inauguration procedures (E. Michaeli, J. Vilček, M. Huba, J. Oťahel') and 5 habilitation procedures (A. Gajdoš, P. Michal, J. Vilček, J. Oťahel', J. Hofierka).

In 2003 the department gained the accreditation for PhD. study in study program Regional geography and regional development in the field of study 4.1.38 Regional geography. At present the main guarantee of the study is prof. RNDr. René Matlovič, PhD. And its co-guarantees are prof. RNDr. Robert Ištók, PhD. and doc. Mgr. Jaroslav Hofierka, PhD. In the period between 2003-2009 there were 16 dissertation theses successfully accomplished in the field of study Regional geography (T. Mintálová, J. Fertal'ová, M. Ivanová, J. Krokusová, A. Sedláková, S. Lovacká, P. Potocký, D. Oremusová, K. Matlovičová, O. Slobodníková, J. Jakubík, E. Valek, K. Kozáková, Š. Koco, J. Kaňuk, J. Nestorová-Dická). In 2005 the department was the first in Slovakia that was allowed to realize habilitation and nomination procedures of professors in the field of study 4.1.35 Geography. In 2005-2010 there were, under the guidance of commissions led by prof. RNDr. Eva Michaeli, PhD., prof. RNDr. René Matlovič, PhD. and prof. Ing. Jozef Vilček, PhD., 5 inauguration procedures (R. Matlovič, R. Ištók, V. Lauko, V. Baar, V. Ira) and 15 habilitation procedures (P. Čuka, J. Marenčáková, Z. Szczyrba, V. Ira, J. Lacika, J. Dokoupil, D. Popjaková, A. Krogman, M. Boltíziar, L. Jeleček, I. Smolová, P. Plesník ml., E. Gömöryová, R. Klamár, P. Pachura).

Department of Geography and Regional Development is a consolidated science-research and educational workplace with significant national reputation and international acceptance. Its position on education and research market is enhanced also by its symbiosis with other departments of faculty, which was according to assessment of Academician ranking and rating agency (2008) selected as the best out of all Faculties of humanities in Slovakia. Specific position of the department among other geographic workplaces is given by the fact that it tries to form a separate geographic school based on integrated version of geography. It includes the search for bridging between binary and idiographic-nomothetic version of geography. One of the possibilities how to overcome this duality can be the development of regional geography based on contextual holism. Geography is therefore understood as an integral, trans-disciplinary platform on one side trying to explain the processes structuring space and on the other side trying to understand the basis and identity of regional units of various taxonomic levels in the context of daily human experience.

Translated by Barbora Némethyová

Recenzovali: prof. RNDr. Robert Ištók, PhD.
prof. RNDr. Eva Michaeli, PhD.